

Мальцев О.В.

кандидат психологічних наук,

кандидат філософських наук,

засновник та керівник

науково-дослідного Інституту Пам'яті

ФІЛОСОФІЯ КРИМІНАЛУ ПІВДНЯ ІТАЛІЇ ЯК ПРЕДМЕТ НАУКОВОЇ РЕФЛЕКСІЇ

Протягом багатьох років науковим товариством розглядалося, що організована злочинність стосується в першу чергу заробітку грошей та влади. Але те, що явно недооцінювалось – це її соціально-філософський і культурний аспект. Ідея вивчати, досліджувати мову, символіку, міфологію та ритуали організованої злочинності Півдня Італії дозволяють зрозуміти, що цьому «інституту злочинності» властива певного роду інертність. Тим самим вона відрізняється не якоюсь фольклорною складовою, а саме складовою культурного і соціально-філософського плану, яка помітно виділяє її на тлі інших злочинних утворень.

Одним їх характерних особливостей субкультури південно-італійської кримінальної традиції є її таємна мова. Наприклад, коди Ндрангети, докладно описані у книзі італійського професора Антоніо Нікасо. Так, коди представлені у вигляді секретних зашифрованих послань, читати які та зрозуміти їх зміст можуть тільки члени всередині самої організації. Це свого роду підручники, на яких, немов в університеті, виховується підрастаюче покоління ндрангетистів.

Соціологічним аспектом дослідження Ндрангети займався також учений, соціолог Джорджіо Сімоні, який вивчав мафіозні ритуали, секрети світу мафії, арго і багато іншого. У своїй роботі він виділив характерні моделі, жаргон злочинців, описав також інші порівняльні матеріали.

Ще одна особистість з числа тих, кого відрізняє чималий внесок у дослідженні і вивченні соціальної філософії субкультури злочинних організацій Півдня Італії – письменник Габріель Маріо Карузо, який є автором книг по жаргону «бокачо». Жаргон «бокачо» – це палермітанський жаргон, який використовується у Палермо людьми певного кримінального кола. Карузо створив певний довідник (словник), що описує особливу мову, на якій розмовляли люди злочинного середовища минулих років. Спілкування на подібного роду спеціальній мові дозволяє не просто відокремитися від членів законослухняного

суспільства, але також безпечно передавати інформацію один одному. Наявність власного жаргону свідчить і про певний символічний порядок. У всьому світі аргі – це показник приналежності до особливого кола, до особливого «суспільства», до іншої ієрархії.

Історично про існування таємної мови, що використовувалась у різних країнах Європи, відомо ще з XIII – XIV століття. Вже тоді люди, в чийх руках була зосереджена влада, віддавали перевагу виключно власним жаргонам і спеціальній мові. Далі цей «інструмент захисту інформації» проник і в інші соціальні групи: свій аргі був у ремісників, у лікарів і провізорів давнини і т.п. Так почали виникати спеціальні діалекти і жаргони, на яких говорили люди певного «експертного кола».

Не можна сказати, що поява такого «професійного» жаргону носить лише кримінальний характер, в силу того, що і інші класи використовували свою таємну мову не кримінального походження. Наприклад, працівники цехів, кожум'яки, ковалі, виробники зброї шифрували свої знання і говорили між собою у сім'ї так, щоб навіть якщо сторонній і слухав їх бесіди, він не зміг би їх зрозуміти, аби привласнити собі чужі знання.

Головні характеристики організованої злочинності:

1. Відсутність політичних цілей.
2. Ієрархічність.
3. Членство.
4. Субкультура.
5. Увічнення або збереження.
6. Насильство.
7. Монополістична логіка.
8. Правила.

Насильство і жорстокість – це «хребет» кримінальної структури, де мета – це влада, а гроші – це її життєва кров (кров, що курсує по злочинному організму).

Чим представлена соціальна філософія південно-італійської кримінальної організації? Зв'язки і ритуали, структура і дисципліна, насильство, територія або ареал, спільні кошти, комунікації та зв'язок, множинні джерела доходів, множинні підприємства, здатність відмивати гроші, причому гроші відмивають тільки професіонали.

Найголовніша мета – це влада, але влада без наявності прибутку або грошей від самого початку. Кримінальна традиція Півдня Італії реалізує принцип – «влада дозволяє робити гроші», а не навпаки (якщо у тебе є гроші, ти отримаєш владу).

Ще одна властивість, яке забезпечує стійкість і живучість кримінальної традиції Півдня Італії, це так звана здатність створювати «сірі зони» (перебувати у сірій зоні). «Сіра зона» – це зона периферії, яка

показує, що члени мафії не тільки мають відношення до підземного світу (підпілля, низи суспільства, світ злочинців), але і до «верхнього світу» –правлячої еліти. Тобто, вони не тільки злочинці, вбивці та інше, але вони також найвищі знавці і експерти в колах вищих ешелонів влади. І така «сіра зона», яка об'єднує два світи, дозволяє забезпечувати неймовірну стійкість організації, примноження її спадщини, розширення можливостей і сили її членів. У криміналістиці ця властивість називається «подвійним статусом».

Кримінальна традиція Півдня Італії відома світу трьома організаціями: Мафія, Каморра і Ндрангета. У всіх трьох існує різна структура. При цьому, Ндрангета – найсильніша і могутніша з них. Тільки Ндрангета є єдиною структурою, яка ґрунтується на кровних узах, і саме з цієї причини так складно досліджувати її філософію, соціальні і культурні аспекти.

Список використаних джерел:

1. Мальцев О.В. Оманлива тиша // Дніпро, 2018. – 159 с.
2. Ciconte E. Osso, Mastroso, Carcagnosso. Immagini, miti e misteri della 'ndrangheta // Rubbettino, 2010. – 96 p.
3. Nicaso A. Male Lingue: Vecchi e nuovi codici delle mafie // Cosenza, 2014. – 248 p.
4. Nicaso A. Storia segreta della 'ndrangheta. Una lunga e oscura vicenda di sangue e potere (1860-2018) // Cosenza, 2018. – 252 p.
5. Villardita G. *La Scherma siciliana* // Palermo, 1670.

Мальцев О.В.

кандидат психологічних наук,

кандидат філософських наук,

засновник та керівник

науково-дослідного Інституту Пам'яті

ПРОТОТИПОЛОГІЧНА ЛОГІКА

Що таке прототип? Цей термін з його різними визначеннями зустрічається у когнітивній психології, в інженерії, в інформатиці. Ця філософська категорія також досліджується при вивченні Пам'яті. Існує навіть таке словосполучення як «прототип персонажу», що несе в собі інформацію про якусь історичну або сучасну особистість, яка взята за